

Elise Andrea – Fru Springer

10.07.1916 -28.06.2004

11.08.16

Vi ankom til Næstved sent om natten den 22. juni 1974, låste os ind på Ndr. Farimagvej 17, og gik direkte i seng i Svends drengeværelse. Vi var kommet kørende, hele vejen fra Istanbul i den gule folkevogn Svend havde købt, efter en tid i kibbutz i Israel og en rejse med bus og tog til Indien. Jeg havde været afsted i et år, Svend i et halvt års tid. Næste morgen, for første gang, hilste jeg kort på Fru Springer inden hun skulle på arbejde, og på hunden, som jeg ikke kan huske navnet på, vist nok en collie.

Jul 1974

Det var Sct. Hans aften, og en dejlig aften, så vi to kørte en tur ned til Karrebæksminde, og så på bålene som var tændt på strandene langs fjorden. Fru Springer var ikke med. Hun passede sit arbejde i Parfumeri Springer på Axeltorv, og kendte "alle", men var et meget privat menneske, som på det tidspunkt ikke var videre udadvendt i sin fritid. Hun enten arbejdede, gjorde rent i huset, eller gik tur med hunden. Hun var lille, slank og "pæn", med sit lange hår altid fæstet i nakken i en chignon, og med en meget flot hud. Hun må have brugt meget af, og var en god reklame for, den lækre dyre ansigtscreme hun solgte. Men ikke sminken som hun ikke brugte noget videre af. Hun var vist ikke interesseret i at finde en ny kæreste/partner. Jeg mener hun en gang fortalte at hun og Jørgen havde haft kælenavne for hinanden, og at han kaldte hende Trunte. Hun var lidt irriteret over en bejler, som hun gerne undgik når hun gik tur med hunden.

I haven marts 1975

Fru Springer var fotografen

Huset på Ndr. Farimagsvej var meget borgerligflot, i forhold til det jeg kom fra. Indrettet med solide møbler fra 40-erne, det grønne sofamøblement, og de flotte skænk- og dækketøjskabe med udskæringerne. Alt var i en ordentlig kvalitet, og når bordet skulle dækkes var det med hvid dug, stofservietter, det pæne erantis porcelæn og sølvtøj. Der var også flere kuriøse/eksotiske ting, som kom fra Jørgen Springers farbror, som var flyttet til Siam/Thailand for at arbejde, og som var blevet boende der. Lidt pudsig synes jeg det var, at køkkenet ikke var blevet moderniseret, og at Fru Springer vaskede tøj i en gruekedel ude i udhuset. Vi havde haft vaskemaskine derhjemme. Svend og jeg tog til Malmø og boede i et år, inden vi flyttede til bondehuset vi havde købt i Tåstrup ved Hyllinge. Hvis jeg tog bussen ind til Næstved, kunne jeg smutte ind i parfumeriet og hilse på Fru Springer, som altid havde en pæn pastelfarvet kittel på på arbejde. I bagenden af butikken var en bitte personalestue, hvor man kunne sidde. Jeg, knap 20 år gammel, var vant til selvbetjeningen fra Boots og Woolworths i de engelske storbyer, og synes det var meget mærkeligt og gammeldags med sådan en "fin" butik, hvor byens damer købte deres parfume, creme, pudder og læbestifter!

Jeg mødte Bente (Jørgens første hustru) med børnene Susanne, Christian og Thomas i hvert fald en gang, da de var på besøg. Susanne var helt vild med Gasolin! Og Svend og jeg kørte ned til Hejninge og besøgte Jørgen, Marianne og lille Marie et par gange. Men hos Fru Springer så eller hørte jeg aldrig til andre i familien. Der var fotos af de tre Springerbrødre (Jørgen, Fritz og Erik) i matrostøj, af Christian og Carla Springer, og af Elise Jørgensen på væggen i entreen ved trappen op til førstesalen. På skænken stod fotos af hendes tre egne sønner, på samme måde som senere hvor hun boede i lejlighed. Svend fortalte at lillebroderen Christian var druknet i Susåen, og deres far var faldet om og døde dengang han var 15 år gammel. Det var det hele, uden nogen detaljer overhovedet. På et tidspunkt spurgte jeg ind til Fru Springers forældre, som jeg formodede var døde for længst, og blev meget overrasket over at høre, at moderen levede, boede i København og stadig cyklede rundt omkring! Hun har været nogen og firs på det tidspunkt. Svend fortalte, at "der var noget med at moderen ikke havde været gift" da hun fik sin datter, og at Fru Springer aldrig talte om det. Hun var vokset op hos sine bedsteforældre. Hun havde vist en halvbror der boede i Sverige, som man heller ikke hørte noget om! Jeg hørte heller ikke om det da Svends mormor døde, og ved stadig ikke hvornår det skete.

Så jeg har kigget lidt i arkiverne, kirkebøger og folketællinger, og er blevet lidt klogere på fakta, og ad den vej måske blevet mere forstående over for følelserne.

Elise Andrea Jørgensen blev født den 10. juli 1916. Hendes mor Johanne Jensine Jørgensen var 23 år gammel og ugift. Dvs. at Elise Andrea var et uægte barn. Fødslen er noteret i Sct. Mortens kirkes kirkebog med adressen Ndr. Farimagsvej 17, dvs. hjemme hos Johannes forældre, Jørgen Peder og Elise Jørgensen. Det kan ses i folketællingen fra 1911, at hun allerede der var flyttet hjemmefra, men da var hun også 18 år

gammel, og kunne sagtens have været ude at tjene i flere år. Johanne rejste til København i 1912, formentlig for at arbejde, og er her blevet forelsket i, og gravid med, en mand som hun dog tilsyneladende ikke kunne blive gift med. Johannes datter blev først døbt den 17. december, flere måneder senere end sædvane var den gang, og dåben stod i Skt. Lucas kirke i København. Under faddere er kun to personer nævnt, Snedker Andreas Christensen Riber og "moren". Mon ikke Andreas var far til den lille. Så det ser ud til, at Elise Andrea har fået sine flotte fornavne efter sin mormor, og sit biologisk mandlige ophav.

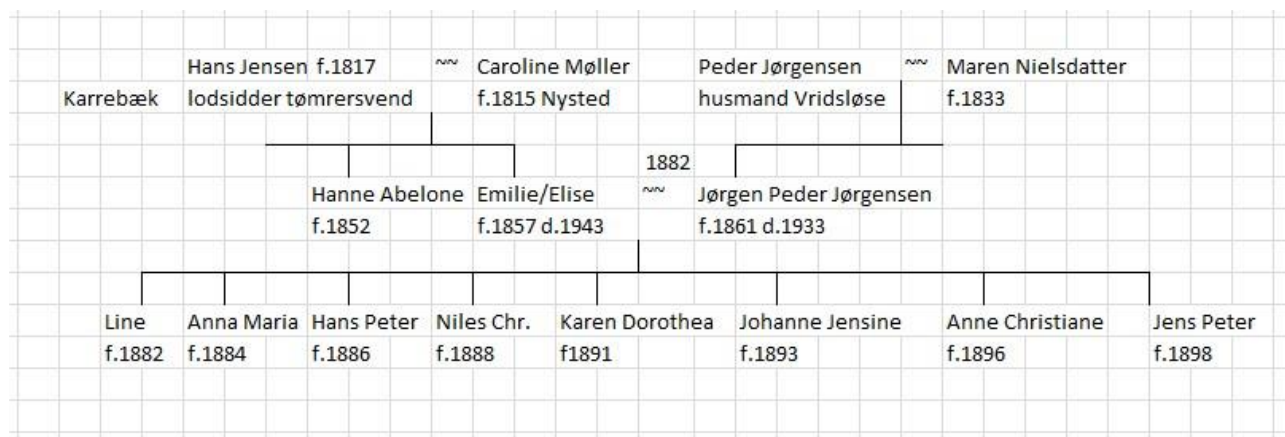
Folketællingen 1916 foregik i februar måned, før Elise blev født. Jørgen Peder og Elise Jørgensen havde kun boet i det helt nybyggede hus på Nordre Farimagsvej i kort tid. Det var blevet bygget i 1915. De var ikke flyttet langt, bare over fra Ringstedgades Forlængelse, hvor de havde boet siden 1880-erne. Her i 1916 havde det midaldrende ægtepar, han 55 og hun 59, kun de to yngste af deres 8 børn boende hjemme, Anne Christiane på 21, og tømmerlærlingen Jens Peder på 18. Jørgen Peder Jørgensen arbejdede som vægter. Det har ikke givet den store løn, men han så vældig flot ud i sin uniform. De lejede førstesalen på huset ud, endda til to familier, et par med tre småbørn, og et ungt par hvor manden var indkaldt til sikkerhedsstyrken. Men de har åbenbart haft hus og hjerterum til at tage sig af deres nyfødte barnebarn.

Ndr. Farimagsvej 17

Jørgen og Elise havde også, til en vis grad, selv været igennem en lignende situation. De var nemlig heller ikke selv gift da de fik deres første barn den 18. november 1882. Forskellen her, hvilket står i kirkebogen, var at de var forlovede på det tidspunkt. Maren Caroline blev hjemmedøbt den 6. december med sin mor, farfar og farmor som faddere. Jørgen Peder Jørgensen og Elise Jensen blev gift i Sct. Peders kirke, Næstved

den 10. december med Jørgens far, husmand i Vridsløse, som en af forloverne. Deres lille pige blev fremstillet i kirken den samme dag. Jørgen, arbejder, var 21, medens Elise var 25 år gammel. Hvis manden ikke var 21 krævede det et kongebrev for at indgå et ægteskab, så man undres over hvorfor de ikke var blevet gift måneder før fødslen, for Jørgen var allerede fyldt 21 i maj. Elise blev født i Karrebæk i 1857, som yngste barn af et forældrepar i 40-erne og med en 5 år ældre søster Hanne Abelone. Faderen, Hans Jensen, var tømrer og lodsidder. Moderen Caroline Møller stammede fra Nysted. Pudsigt nok blev hun døbt Emilie, men kaldtes allerede som lille pige Elise.

Johanne efterlod Elise Andrea i sine forældres trygge hænder i Næstved, og rejste tilbage til sit liv i København. En lille måned før fødslen havde en anden skelsættende begivende fundet sted i København. Johannes Peter Eduard William de Rohan Handreck mistede sin hustru¹ den 16. juni 1916, og blev enkemand. Johanne og Johannes fandt sammen, og blev gift den 1. november 1917. Det nygifte par boede i den 14 år ældre detailhandler Johannes' lejlighed på Gasværksvej 35 på Vesterbro. Han havde ingen børn fra sit først ægteskab, men Johanne var allerede gravid inden brylluppet. De fik John Peter Carl Arthur den 26. februar 1918. En uge senere, den 4. marts, ved en kgl. bevilling, adopterede Johannes Elise Andrea. Efterfølgende ændredes hendes efternavn fra Jørgensen til Handreck. Så gik godt to år, og en ny lillebror kom til verden den 19. maj 1920, Henry Marius Carl Viggo Peter. Drengenes kaldenavne var John og Henry, som man kan undres lidt over da Johannes Handrecks familie stammede fra Tyskland.

Iflg. kgl. Bevilling af 4/3 18 adopteret
 af Detailhandler Johannes Peter
 Eduard William Handreck, gift
 med Johanne Jensine Jørgensen

¹ Der var en efterlysning i den lokale avis den 15. februar 1916 om puddelhunden "Percy". Henvendelse til Handreck på Vesterbro Teater, en biograf ikke langt fra Gasværksvej 35.

At Elise Andrea fik sin stedfars efternavn var af betydning for hende. Så kunne folk forstå at hendes mor var gift. Men hun blev boende i Næstved hos sine bedsteforældre. Her var hun elsket og vist nok forkælet af det ældre par, så hun har ikke manglet noget i at have en lykkelig barndom. Andet end at hendes mor ikke tog hende til sig da hun fik et etableret hjem, med mand og børn i København. Der kan have været mange grunde til det, som vi kan kun gætte os til. Konsekvensen blev som nævnt, at Elise Andrea aldrig talte om sin mor eller halvsøskende.

I folketællingen fra 1921 kan det ses, at det nu kun var sønnen Jens Peder, 23 og nu tømmersvend, som boede hos Jørgen-Peder, Elise og lille Elise, på Ndr. Farimagsgade. Desuden boede hos dem en logerende, 34-årige Maren Sofie Andersen, og oppe på første sal boede et ægtepar med en datter på 8 år. Jørgen Peder var standset som vægter i Næstved i 1919, da disse stillinger blev nedlagt her i byen.² Her i folketællingen arbejder han, som 60-årig, som pladsmand på Administrationsbygningen. 4 år senere var der igen folketælling. Her er både sønnen og den logerende flyttet. Den lille familie bor fortsat oppe på første sal. Jørgen Peder beskrives nu som værende på "statsunderstøttelse".

² Det københavnske Vægterkorps blev nedlagt allerede i 1863.

Der findes heldigvis, og temmelig usædvanligt så tidligt, en hel del fotos af Elise Andrea: som lille pige, på klassebillede, med andre i familien, som stor pige og billedet taget hos fotografen til hendes konfirmation. Hun ser glad og harmonisk ud. Hun ser ud til at trives i hverdagen, både hjemme og i skolen. Et dejligt billede af Elise Andrea med sin morfar blev taget en junidag i 1926. Jørgen Peder er klædt i sin vægteruniform af en helt speciel grund. Da fandt nemlig den imponerede landsforening "Dansk Arbejde" Næstvedafdelings udstilling sted, som var åben fra d. 18. til d. 20. juni. "Sommerfest i den gamle By" var en miniby, bygget op af 27 arbejdende værksteder i en kulisser af gamle Næstvedbygninger, f.eks. med vagtbygningen, som havde stået på Axeltorv og glarmesterhuset, som havde været i Østergade. Det var bygget i grusgraven med indgang fra Teatergade. Ud over en del fotos af udstillingen findes en ca. 7 minutters filmoptagelse. Her kan man se de to pensionerede vægttere, i deres uniformer, stå ved indgangsporten og føre nogle æresgæster ind på udstillingen. Mon ikke Elise Andrea har været vældig stolt af sin morfar!!

<http://www.danskkulturarv.dk/dr/sydsj%C3%A6lland-n%C3%A6stved-1926/>

Elise med sine morforældre og muligvis en moster og kusiner

Elise Andrea blev konfirmeret den 28. september 1930 i Sct. Peders Kirke i Næstved. Hendes forældre blev noteret som Detailhandler Johannes Peter William Handreck og Hustru Johanne Jensine f. Jørgensen. Man må næsten gå ud fra, at de var med til højtideligheden og festen, sammen med deres to sønner, John og Henry. Hvor meget kontakt hun ellers har haft med familien i København er mig ukendt. Stedfar Johannes Handreck døde i 1932, 54 år gammel. Nu var Johanne Jensine alene med drengene på 14 og 12 år. Det er umuligt at se på fotos fra Elise Andreas album, om der er personer fra den Københavnske familie iblandt, undtaget det flotte af Henry, med dato 22.april 1934, formentlig fra hans konfirmation.

Fra Elises konfirmation september 1930

Hun må have været kvik i skolen, og var åbenbart støttet i sin skolegang af bedsteforældrene, for hun fortsatte efter mellemskolen. Jeg mener at huske at hun fortalte at hun tog toget til Haslev for at gå i skole, men jeg ved ikke lige hvorfor. Elise Andrea må næsten have fået realeksamen, for efter endt skoletid startede hun som elev i "Sparekassen for Næstved og Omegn" i deres hovedsæde på Hjultorvet, Næstved. Hun var på arbejde en dag da nogen løb ind i sparekassen for at hente hende. Hendes morfar, Jørgen Peder, var faldet om lige udenfor. Han døde den 28. februar 1933, og blev begravet fra Sct. Peders Kirke den 5. marts på Næstved kirkegård. Han blev 71 år. Fru Springer fortalte, at hun afleverede sin morfars vægteruniform til Næstved Museum. Jeg havde et undervisningsforløb for børnehaveklassebørn, hvor jeg fortalte lidt om at museet indeholdt en masse genstande med hver deres historie, og brugte bl.a. som eksempel vægteruniformen, og hvordan Næstvedpigen Elise for mange år siden havde givet denne, hendes morfars, til samlingen. Så tog jeg et billede af børnene, som vinkede en hilsen til pigen, der nu var en ældre dame, for at vise det til Fru Springer. Det var kun få måneder før hun døde.

Jørgen Peder Jørgensens vægter uniform og børnene der vinker til Elise Andrea

Sparekassen for Næstved og Omegn 1934, Hjultorvet

sandsynligvis Elise siddende med ryggen til ved vinduet

Elise Springer
f. Handreck

Grethe-Marie Strüwing

Sparekassen var vist et godt sted at arbejde, men det var stadig i høj grad en mandeverden. Ud over Elise Andrea, var den eneste anden kvindelige ansatte, direktørens egen datter Grethe-Marie Strüwing. Fru Springer havde et par anekdoter hun fortalte om sin tid i Sparekassen. Den ene var at Direktør Stüwing bad hende hjælpe datteren med at vælge en pæn badedragt, for det havde hun ikke selv sans for! Den anden var om næstformanden for sparekassen, godsejer, hofjægermester Wenzel Flach de Neergaard. Han skulle have, forstås ikke opmuntret af hende selv, flirtet med hende! Fru Springer fandt det åbenbart hverken sjovt eller et kompliment, at den gifte de Neergaard, flot mand som han var, prøvede at lokke hende med på en weekendtur til Paris! "Uh, han var sådan en Sheik", sagde hun. Måske så han det selv som harmløst ment drilleri af den kønne unge uskyldige pige, men med nutidens øjne ville det måske have været at betragte som sexchikane.

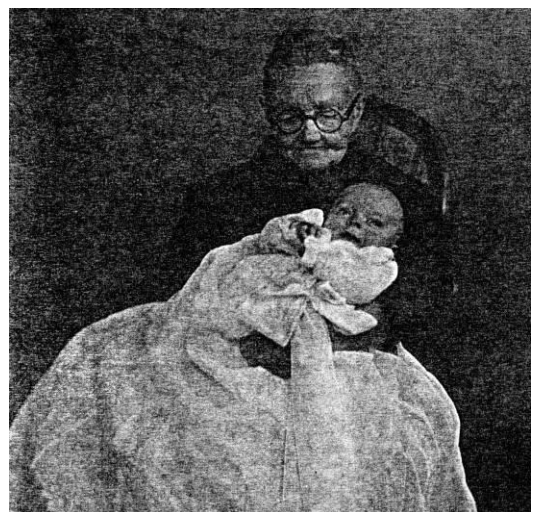
Elise og Jørgen sidst i 1930-erne og ved deres bryllup i 1941

Efter morfarens død boede de to Eliser alene i huset på Farimagsvvej 17. Nu havde de masser af plads. Jeg fik aldrig at vide hvordan Elise Andrea kom til at kende Jørgen Springer. Han var også født i Næstved, i december 1915, så de kan have kendt hinanden fra skolen. Springerfamilien boede i, og havde en købmandsbutik i 20-erne på Axeltorv, for at rykke tilbage til Kirkestræde i 1929. De var en del af det bedre borgerskab i Næstved, og vel noget finere i det end Elise Andreas bedsteforældre. Jørgens mor Carla arbejdede i butikken, så de var alligevel vant til at kvinder ikke "bare" var hjemmegående, men tog en aktiv og udadvendt rolle i familiefirmaet. Jeg har ikke hørt andet end at Elise Andrea havde det godt med sin svigerfamilie. Elise Andrea blev gift med Jørgen Springer i Sct. Peders kirke, Næstved den 4. maj 1941, han var 25, hun var 24. Hun opgav sit arbejde i sparekassen, men blev der lige for at udføre en sidste opgave hun kunne være behjælpelig med inden hun rejste. Direktør Strüwing havde stået for udgivelsen af et 75-års jubilæums skrift for Sparekassen for Næstved og omegn. Det skulle duplikeres, og kopier af de mange tegninger af Urban Hansen-Rejstrup skulle limes i. Der er 123 skrevne sider, plus flere sider med billeder af

bankens personale og oversigter over sparekassens finanser. Det var et større arbejde! Der blev fremstillet 50 eksemplarer hvoraf Fru Springer fik nr. 39. Hun ses på det flotte billede af personalet, Elise Springer f. Handreck siddende ved siden af Grethe-Marie Strüwing. Jubilæet blev festligholdt ved en fornem middag holdt på Amtmandgården den 21. juli 1941. "Sheiken" de Neergaard ses siddende yderst til venstre. Elise Andrea, som ser meget spinkel ud i sin ærmeløse aftenkjole står med Grethe-Marie til sin højre side.

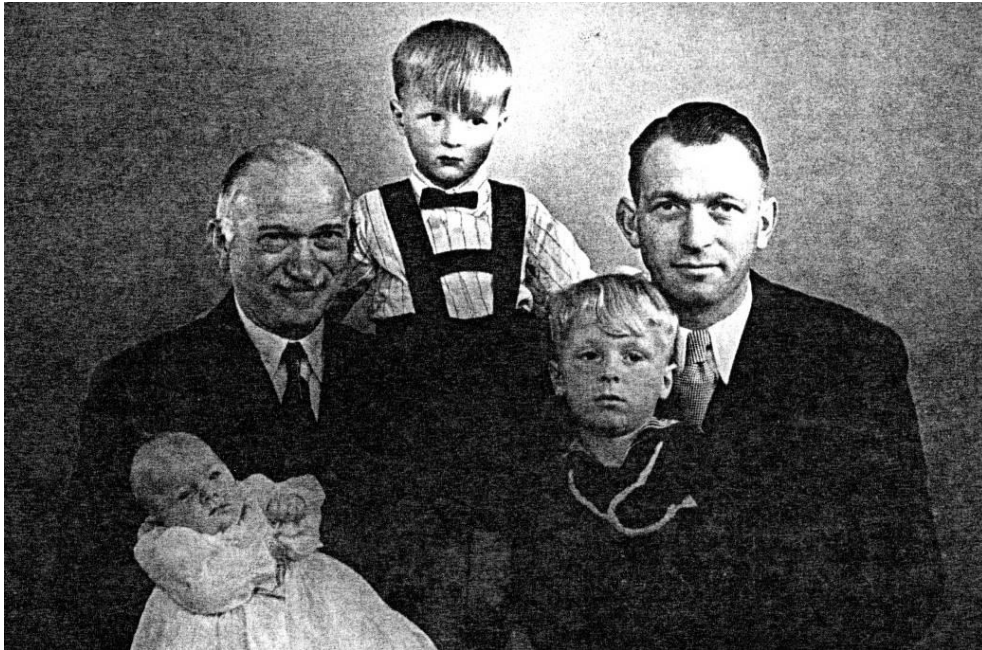

Jørgen flyttede ind på Ndr. Farimagsvej 17, og her boede de nygifte sammen med Elise Jørgensen, som nu var i midten af firserne. Godt 9 måneder efter brylluppet blev Jørgen og Elise forældre til Jørgen, født i hjemmet den 24. februar 1942. Ved dåben den 10. maj fik han som faddere sine forældre, farfar Christian og farmor Carla og sine to farbrødre Fritz og Erik. Rørende er billedet, som jeg dog kun har som fotokopi, af oldemor Elise holdende dåbsbarnet. Elise døde af bronkitis hjemme på Farimagsvej 17 den 2. september 1943.

Næste fødsel fandt sted på sygehuset 30. november 1944, Svend, medens Christian kom til verden på den nybyggede private fødselsklinik på Toldbodgade 19 den 1. marts 1948. Johanne Jensine må have besøgt familien i Næstved og lært sine børnebørn at kende. Hun er nemlig nævnt i sangen, som storebror Jørgen skrev til Svend til hans konfirmation i 1959 "Jeg mindes dig fra lille – hvor var du sjæleglad, når mormor kom med gaver til dig, du lille rad? Hun kunde knap fra døren træde – før du var ganske vild af glæde, jeg selv var meget mere mandig – som større er man mere forstandig?"

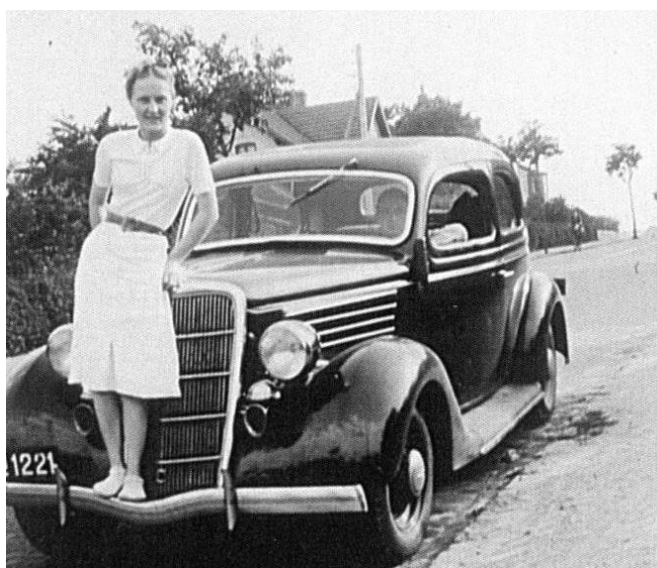
3 generationer- Jørgen Christian Springer, Jørgen Springer med Jørgen, Svend og Christian Springer

Der blev taget mange fotos af børnene både hos fotografen og private. Familien ser glade ud på ferie billeder, som holdtes i sommerhus i Karrebæksminde, men også rundt i Danmark og i udlandet. To spejle blev bragt hjem fra en ferietur til Venedig.

Carla med børnebørnene

Jørgen var udlært købmand og havde rejst landet rundt som repræsentant i kolonialvarer, og med eget agentur, men var på et tidspunkt blevet alvorligt og længerevarende syg. Oven i det, da han var nogenlunde på benene igen, kom han til skade i en bilulykke. Konsekvensen blev at Jørgen gik i kompagniskab med sin far med købmandsbutikken, som lå på hjørnet af Sct. Peders Kirkeplads og Kirkestræde, og hvor faderen med resten af Springer familien også boede. Et hæfte "Hvad der venter Næstved" fra sommeren 1945 beskriver på humoristisk vis hvordan Næstved kunne udvikle sig, med illustrationer af arkitekt J. Tidemand-Dal. Butikken som åbnede i 1902 som "Næstved Kaffe-Magasin – F.M. Springer" er blevet til "Springer - Kolonial og Kosmetik"! Det var også denne arkitekt der stod for restaureringen af bygningen, som kan ses igangværende på billedet fra befrielsestiden i maj 1945. Efterdønninger fra krigen kom tæt på familien Springer på Ndr. Farimagvej den 7. maj, da en tysker, som havde været med da Otto Jacobsen blev dræbt i Ringstedgade, flygtede igennem haverne til baneterrænet. Jørgen var i øvrigt ikke involveret i modstandsbevægelsen, men det var hans bror Fritz. Jørgen havde i sin ungdom spillet både cricket og fodbold, som han måtte opgive på grund af helbredet, men en overgang var han dog fodbolddommer. Bridge blev hans hobby i stedet, og han vandt en del sølv-tøj som præmier ved bridgeturneringer.

Springer – butikken på hjørnet af Sct. Peders kirkeplads og Kirkestræde

De havde et dejligt hjem på Farimagsvej 17. Drengene trivedes, gik i skole, legede med kammerater, gik til spejder osv. Det var formentlig en ganske almindelig lørdag, da en tragedie ramte familien. Jeg vidste at Christian "var druknet i Susåen". Det var det hele, ingen detaljer. Så det er fra avisartiklen i Næstved Tidende, at den frygtelige dags begivenheder den 29. maj 1954 er taget:

"To disciple fra Herlufsholm forsøgte i lørdags forgæves at genoplive en 6-årig dreng, der var faldet i Susåen fra broen, der går over åen tæt ved Herlufsholm.

Drengen, den 6-årige søn af købmand J. Springer, Ndr. Farimagsvej 17, Christian, havde truffet et par jævnaldrende drenge i nærheden, og sammen var de ved 11.30 tiden gået ud på broen for at lege. Christian balancerede på broens rækværk, da han pludselig fik overbalance og styrtede i åen.

De to andre drenge troede, det var med vilje, Christian var sprunget i vandet. "Se, hvor godt han svømmer under vandet", råbte den ene, men da de opdagede, at han ikke rørte sig, skreg de alarm, og en dame, der stod i nærheden, fik fra Herlufsholm tilkaldt en ambulance fra Falcks redningskorps.

Samtidig løb to af Herlufsholms disciple, den 16-årige Jens Gregersen, og den 17-årige Preben Glahnson til, og begyndte resolut at give Christian kunstigt åndedræt, efter at han var reddet op af åen. Alle oplivningsforsøg var imidlertid forgæves, og da ambulancen havde ført drengen til sygehuset, kunde man kun konstatere, at døden var indtrådt. Dødsårsagen er drukning.

Christian var taget ud i parken uden sine forældres vidende, og kriminalpolitibejnt Helge Andersen Næstved, der var blevet tilkaldt, var ude af stand til at identificere drengen. Man foretog nogle forespørgsler i omegn af parken, men kunde ikke finde forældrene. Disse henvendte sig sent på eftermiddagen selv til kriminalpolitiet, og modtog her det sørgelige budskab. "Christian blev begravet den 1. juni fra Sct. Peders kirke på Næstved kirkegård. Han fik en fin lille gravsten, som blev passet med stor omsorg, med blomster og gran til jul, af Fru Springer, som sørgede og mindede lille Christian resten af sit liv.

Da den værste sorg havde lagt sig, genfandt hverdagen sig igen. Fru Springer tog del i butiksarbejdet i Kirkestræde som Jørgen helt havde overtaget efter sin far. Jeg mener at Svend fortalte at de også havde et lille udsalg af slik ved en af byens biografer. Men Jørgens dårlige helbred nødvendiggjorde at butikken blev solgt. Parret havde imidlertid andre spændende planer. Gøyrnes Gård blev revet ned, og en ny moderne ejendom tog dets plads. Her lejede de sig ind i et butikslokale vendt mod Axeltorv. Og her indrettedes Parfumeri Springer i 1958. Om det følgende skete før eller efter åbningen ved jeg ikke. Fru Springer fortalte at hun skulle på "sminkekursus" i København. Det var meget fornemt og forgik (så vidt jeg husker) på Hotel d'Angleterre. Hun sagde til Jørgen, at hvis hun skulle på fint kursus i København med flere overnatninger, så var hun nødt til at have nyt smart tøj til hver dag kurset varede. Fra billedet kunne det se ud til at være et kursus holdt af Estee Lauder firmaet. Jeg har det kun som fotokopi, selv om jeg spurgte kun en uge efter Fru Springer var død om jeg måtte få billedet, så havde Svend allerede smidt det ud! Fru Springer gik vist meget elegant klædt. Hun gav mig sidst i 70-erne et par af sine egne kjoler fra 50-erne, en sort kjole med tilhørende kort slå-om jakke, og en fantastisk flot tætsiddende selskabskjole i blåt fløj³.

³ Jeg havde den blå kjole på til 60-er modeshowet jeg holdt for Næstved Museum til Kulturnat i 2012. Jeg fik desuden en broche dækket med pels, som ligner lidt en kæmpe edderkop. Den var vist en firmagave, som hun ikke selv brød sig så meget om ☺ Jeg synes den er meget sjov.

Et dødsfald ramt familien den 5. april 1960. I avisen stod "Allerede i de sidste år hvor købmand Chr. Springer drev sin forretning i Kirkestræde, stod det klart, at helbredet ikke var det bedste. Det var hjertet, som var slidt gennem de mange aars travle færden, og han maatte økonomisere med sine kræfter. For godt et aars tid siden lagde han op efter mere end 45 aars købmandskab, og det svigtende helbred tvang ham til mere og mere at holde sig indenfor hjemmets døre. Det blev allerhøjst til en lille spadseretur for at hilse paa kolleger og venner i byens centrum. De sidste dage stod det klart, at det bar mod afslutningen, og i nat indtraf saa døden". Den lange nekrolog som ogsaa omtale hans arrangement i div. Bestyrelse fortsætte " De mange kunder, som gennem aarene trofast fulgte forretningen, var et vidnesbyrd om den nære forbindelse, som bestod mellem købmanden og kundekredsen. Chr. Springer kendte sine kunder og deres ønsker, og hans venlige og imødekommende væsen vandt ham mange venner". Så, trist som det var, var de godt klar over at enden var nær for Christian. Jørgens far, Jørgen Christian Springer, blev begravet den 9. april på Næstved kirkegård. Han blev 73 år.

Og så ramte tragedien igen. Den 21. september 1960. Endnu en gang er detaljerne fra avisen:

"Den 45-årige købmand Jørgen Springer, Ndr. Farimagvej 17, der en årrække har været en af Næstveds bedste bridgeturningsspillere, deltog i aftes i klubbens makkerparturnering på Eksportmarkedets restaurant. Hen mod slutningen af spillet bemærkede han til sin makker, at han følte sig dårlig tilpas og ville gå ud for at trække frisk luft, men næppe var han kommet udenfor turneringssalen, før han sank bevidstløs sammen.

En tilstedeværende læge tilså Jørgen Springer, der omgående blev indlagt på amtssygehuset, men før ambulancen nåede frem, var døden indtrådt. På denne pludselige måde afsluttedes en tragisk skæbne. Jørgen Springer har været tildelt sorger og modgang i rigeligt mål. Da han næsten var kommet sig efter en langvarig og streng sygdom, pådrog han sig ved en trafikulykke, nye skader, der atter slog ham ud." Efter omtale om Jørgens liv slutter artiklen hvor den startede med "Siden blev bridgen hans største hobby og glæde, og han var en af Næstvedklubbens dygtigste spillere. Afdøde efterlader sig hustru og 2 sønner."

I kirkebogen står ifølge dødsattesten dødsårsag "occlusio coron", vist igen noget med hjertet. Jørgen blev begravet den 24. september fra kapellet på Næstved Kirkegård ved siden af sin lille søn Christian.

Nu var den forholdsvis unge enke på 44, alene med Jørgen på 18 og Svend på 15. Hun har haft nok at se til, og jeg tror at hun som sagt levede en ellers meget tilbagetrukket tilværelse. Jeg har ingen fornemmelse af om hun havde hobbies eller

interesser, ud over hunden, at hun broderede betræk til to stole med korssting i 1963 og 1965, læste Næstved Tidende hver dag og så fjernsyn. Det er selvfølgelig meget arbejdskrævende at have egen butik, med regnskab, indkøb og det at stå i den mange timer hver dag tillige. For mig virkede butikken provinsielt og gammeldags, og at hun magtede eller ikke kunne se at føre den ind i de nye tider, 70-erne, med supermarkernes indtog og kvindernes ændrede ønsker med hensyn til brugen af, eller snarere mangel på brugen af dyr parfume og sminke. Parfumeri Springer var en af butikkerne, som stod bag et årligt modeshow i Næstved Hallen, men det ses på annoncer fra aviserne først i 70-erne at det er det samme år for år,

og man tænker også om annoncen var genbrug fra 60-erne! Hun havde selvfølgelig stamkunderne, men de tyndede også ud som tiden gik. Begge sønner fik en håndværksuddannelse, Jørgen blev el-installatør med eget firma i Slagelse medens Svend først blev murersvend, og siden teknikumingeniør. Begge flyttede tidligt hjemmefra, blev gift og fik børn som unge. Og begge blev skilt og stiftede nye familier. Det havde hun det vist svært med i første omgang. Begge sønner havde for travlt med egne firmaer og småbørn derhjemme til at Fru Springer åbenbart ville inddragede dem i sine problemer. Sådan kan man i dag forklare det der skete i foråret 1978, og som først nu virkelig er gået op for mig hvor forfærdeligt det må have været for hende.

Jeg husker det sådan, at Jørgen ringede til Svend og fortalte at han havde set, i Statstidende, at huset på Farimagssvej 17 skulle på tvangsauktion! Altså uden at vi havde nogen ide om hvor slemt det stod til med hendes finanser. Jeg fik at vide at hun skulle flytte ud af huset næste dag, ellers ville huset blive tømt og møblerne stillet i depot af andre. Vi havde en lille lastbil, og næste dag var det bare om at få det gjort! Jeg kan, og det ville jeg vel have husket, på ingen måde mindes at hun virkede oprørt eller ked af det. Dagen gik selvfølgelig slag i slag med at pakke det hele ned, beslutte hvad der skulle ske med tingene, og til sidst rømme huset helt. Hele det store soveværelsesmøblement og sofamøblelementet fra stuen mener jeg blev afhændet hos antikvitetshandleren Fossing på hjørnet af Karrebæksvej. Det var i hvert faldt her de store loftslamper, som jeg synes lignede noget fra en kirke(!), havnede. På et tidspunkt hjalp jeg til med at rydde et lille rum brugt til opbevaring op på førstesalen, et sted jeg aldrig havde haft grund til at være inde i før. Jeg så en meget sød gammel dukkevugge⁴, som var lidt i stykker, som jeg gik ud fra ville blive smidt ud, så den snuppede/reddede jeg, den kunne Kirsten jo lege med!

Vi kørte de ting Fru Springer skulle beholde hjem til os i vores lastbil til opmagasinering i vores garage. Hun flyttede ind på Svends kontor ved siden af garagen, som lå adskilt fra vores bondehus ved en lille græsplæne. Kontoret havde både telefon og håndvask, men ikke WC. Her boede hun så i et stykke tid, stille og roligt, brugte vores badeværelse, havde en kedel og en kogeplade til at lave mad, og tog bussen ind til butikken i Næstved. Bortset fra at det hele var meget mærkeligt, fattede jeg ingenting af, hvor forfærdeligt det må have været for hende at komme i så dårlig økonomisk ufare, at hun måtte forlade huset hun var født i og hvor hun havde boet hele sit knap 62-årige liv. Og på den måde. Hun har vidst den dag ville komme i månedsvis uden at sige noget til nogen, men var åbenbart helt magtesløs og handlingslammet og lod det der skulle ske, ske.

⁴ Se foto på side 5

Karrebækvej 20

Et nabohus stod tomt, og Fru Springer rykkede der op, og "camperede" medens hun ledte efter en lejlighed i Næstved. Jeg kan ikke huske hvor mange måneder der gik, men pludselig var heldet med hende. Hun kunne leje lejligheden på førstesalen på Karrebækvej 20. Et fantastisk flot fornemt hus, ejet af Fru Friederichsen. Jeg går ud fra at hun har kendt Fru Friederichsen, enten fra bridgeklubdagene eller som kunde i parfumeriet. Hun var i hvert fald en passende lejer til den ældre enke af det bedre borgerskab. Det var en flot lejlighed, som hun indrettede med spisestuemøblerne fra Farimagsvej, og i "stuedelen" med bogreoler, og de store udskårne skabe. Med en ny mindre sofa og de to korsstingsbroderede stole vendt mod kæmpevinduet hvor diverse af klenodierne stod, som lampen med elefanhoveder og nogle store lysestager m.m. "Soveværelset" som hun også brugte som stue, havde hun indrettet med en sovesofa, fjernsyn, samlingen af Dior platter på en væg, samt sin charmevæg med fotos af børnebørnene på en anden. Køkkenet og badeværelset var ikke moderniseret, men lignede mere det hun havde haft på Farimagsvej, så det gjorde vist ikke noget.

Fru Springer fik afhændet Parfumeri Springer til ejeren af konkurrenten "La Boutique" i Torvestræde. Jeg tror hun havde været en tidligere ansat, og butikken blev omdøbt til "Petit Fleur". Jeg blev den heldige ejer af en del stykker stof fra diverse parfumefirmaer, som hun havde brugt til vinduesudsmykning. Dem kunne jeg bruge til at lave fastelavnsdragter eller patchwork af.⁵ Det gjorde jeg også af et par stykker. Mange år senere henvendte jeg mig om stofstykkerne til Den Gamle By i Århus. De efterlyste "alt" til deres 1974 bydel. De takkede for tilbuddet, men skulle desværre ikke lave et parfumeri. Ellers havde det været et "fund"! Fru Springer var nu ansat i parfumeriet et stykke tid, blev så arbejdsløs, men nærmede sig nu pensionsalderen. Jeg havde forladt Svend lige før jul 1978, men Fru Springer var et vigtig element i at Svend

⁵ Har stoffet endnu.

kunne magte at have Kirsten hos sig, f.eks. i weekender og i ferien. Da Kisten og jeg flyttede tilbage til Næstved, fra Haslev, i efteråret 1983, hvor jeg arbejdede og Kirsten gik i skole, var Fru Springer til stor hjælp ved at være sammen med hende efter skoletid. Mon hun tænkte tilbage på sin egen barndom med sin mormor? De hyggede sig sammen, og noget af tiden gik med kortspil. Eller de forsøgte sig med det, for Fru Springer havde åbenbart ikke delt interessen for bridge med sin mand. Det forstås fra et vers i sangen hun fik skrevet til Kirstens konfirmation "En tid du var hos farmor, din mor og far på job, at lære mig at spille kort, der måtte du gi' op".

Egentlig tror jeg at Fru Springer trivedes meget godt i sin temmelig ensformige hverdag. Fru Friedrichsen døde, eller kom på plejehjem, og Karrebækvej 20 blev solgt til et yngre par som fik et par børn. Denne familie snakkede hun godt sammen med. Hun må have fortalt hustruen om mig, for jeg fik en sæk af deres aflagte tøj til at lave patchwork af. Det er jeg meget glad for i dag, for jeg gemte flere stykker af tøjet til min dragtsamling, specielt en meget flot 70-er kjole!

Fru Springer holdt julefrokofter for familien, og de kom også på besøg til hendes fødselsdag. Hun kom også hjem til de forskellige da der skulle fejres noget særligt. Jeg lavede en jordbærkage til hendes 70-års fødselsdag i 1986, og højgravid bar jeg den hele vejen fra Gartnervej til Karrebækvej mens jeg hele tiden måtte passe på at jeg ikke fik mast den. Så kunne der fejres fødselsdag med flot dækket bord, og en lækker kage som hun godt kunne lide, "uhmm, meget delikat". Det blev til lidt af en tradition, og vi fejrede også Fru Springers 100-års fødselsdag med netop sådan en kage.⁶

Oscars dåbsfest 2002

⁶ Det var her jeg besluttede mig for at skrive denne tekst.

Huset blev solgt i 1997 (?) og de nye ejer skulle bruge hele huset, så Fru Springer var nødt til at flytte. Det blev til en ældrebolig på anden etage i et ejendomskompleks på Indre Vordingborgvej, med nyt køkken og badeværelse. Her indrettede Fru Springer sig med alle sine fine ting omkring sig. Og der var heller ikke langt til kirkegården, hvor hun igennem alle årene havde passet på ægtemanden Jørgen, og sin lille søn Christians grav. Hendes helbred holdt, og hun var kvik i hovedet og var meget stolt over at huske alle i familiens fødselsdatoer. Fru Springer havde mange børnebørn, og der kom oldebørn til. Kirsten, som var højgravid, lille Oscar på 2, og jeg besøgte Fru Springer i foråret 2004, og jeg fortalte at jeg havde vist hendes morfars vægteruniform frem, og viste billedet af børnene der vinkede til Elise. Vi spiste kage og sad og kiggede lidt sammen med hende i hendes fotoalbum. Vi spurgte lidt ind til div. men meget forsigtigt, vidende at der var ting som man skulle træde varsomt ved. Hun ville gerne fortælle, og vi satsede på flere besøg så vi kunne høre mere om de mange mennesker og mange oplevelser fastholdt på billederne, altid et godt udgangspunkt for en fortælling. Filippa blev født i 17. maj 2004.

Kort efter fik Kirsten en opringning fra sin halvsøster Louise om at Fru Springer var kommet på sygehuset. Louise var gift med Lars der var politibetjent, og som havde haft vagt den nat. De var blevet tilkaldt til en ældrebolig på Indre Vordingborgvej, hvor en beboer havde haft et ildebefinde, var faldet om og havde fået hidkaldt hjælp ved at slå på vandrørende i badeværelset hvor hun lå. Lars kendte selvfølgelig navnet, og således blev familien hurtigt underrettet om det skete. Jeg besøgte Fru Springer på hospitalet, og Kirsten havde også den nyfødte med ind og hilse på sin oldemor. Fru Springer fik det lidt bedre og blev flyttet hjem til sin lejlighed. Men hun var sengeliggende, og havde ikke kræfter til at kæmpe sig tilbage, og stille lukkede hun ned. Hun døde den 28. juni 2004, kort før hun ville være fyldt 88 år, og blev begravet ved siden af Jørgen og Christian. Hendes navn Elise Springer og datoerne 10.7.1916 – 28.6.2004 står under Jørgens på gravstenen.

Kirsten arvede flere af Fru Springers ejendele, de broderede stole, spejlene fra Venedig, sølvtøjet, Sparekassens jubilæumsbog, og et flot slangearmbånd. Jeg var så heldig at jeg fik Dior platterne. Der er 13. Et par stykker var slået i stykker under flytningerne. Den ældste er fra 1958/59 medens den nyeste er fra 1971/72. De var firmagaver fra Christian Dior strømper, dvs. først strømper til hofteholder og siden strømpebukser, som hun solgte i parfumeriet. Platterne er meget dekorative, og et både sjovt og meget apropos minde, da jeg ikke kan huske nogensinde at have set Fru Springer i bukser!

Efterskrift 26.10.2020

Den 6. oktober fik jeg en interessant e-mail angående min fortælling om "Elise Andrea - Fru Springer", som jeg skrev for 4 år siden. Jeg blev kontaktet af Elises niece, datter af Henry Handreck, Elises halvbror. Hun kendte således til hele den for mig ukendte del af historien, den om Elises mor, Johanne Jørgensen gift Handreck. Og hun var flink til at sende mig en del fotos af Johanne med sin familie og venner, Elise havde ingen fotos af sin mor haft i sine fotoalbums.

Jeg har skrevet om hvordan jeg har opfattet Fru Springer, min svigermor i en årrække, og noget om hendes livsomstændigheder, sådan som hun har fortalt om dem, men mest lod være med at fortælle om. Hun havde haft en lidt anderledes livsfortælling, med en problematisk start på livet, og sorgen over at miste en lille søn og sin ægtemand alt for tidligt, men med omsorg og kærlighed i alle årene fra den tætte familie, hvor hun ville lukke den ind. Så det var dejligt at se at Johanne, hendes mor, også har haft et godt liv med familie og venner i København og Sverige. Elise var jo en meget reserveret og "privat" person. Vi kan bare erkende at hun ikke fik etableret det samme naturlige kærligheds/tilknytningsforhold til sin mor, som hendes halvbrødre fik.

Storsmilende Johanne, i centrum, blev konfirmeret 30. september 1906 i St. Mortens kirke, Næstved

Johannes Handreck

Hr. ? Hansen

Johanne mistede sin mand Johannes Peter Eduard William de Rohan Handreck i 1932. Hun giftede sig senere med ? Hansen.

Den 10. december 1932 fejrede Elises morfar og mormor guldbryllup. Det har været en dejlig dag for dem, her beskrevet i dagens Næstved Tidende. Mon ikke den 16-årige Elise også var med dem inde til festlighederne i København. Og at Johanne og Elises halvbrødre John og Henry også var med til festen.

Guldbryllup
Fhv. Vægter P. Jørgensen og Hustru, Ndr. Farimagvej, var paa deres Guldbryllupsdag i Dag Genstand for megen Opmærksomhed. Udenfor Hjemmet var rejst Æresport og i Formiddagens Løb modtog Guldbrudeparret mange Gaver, Blomster og Hilsener. Med Eftermiddagstoget afrejste Guldbrudeparret til København, hvor Højtidsdagen vil blive fejret ved en Festlighed hos Ægteparrets Børn.

Morfaren Peder Jørgensen døde få måneder senere, den 28. februar 1933.

Pludselig død.

Da fhv. Vægter P. Jørgensen, Ndr. Farimagsvej, i Eftermiddag var ved at feje Gade i Ringstedgade, blev han ramt af et Ildebefindende og gik ind i Ostehandler Gillesbergs Forretning. Han havde imidlertid knap faaet sat sig ned paa en Stol, før han brød sammen, ramt af et Hjerteslag, og døde. Falcks Ambulance førte det afsjælede Legeme til Amtssygehuset.

Fhv. Vægter Jørgensen fejrede i December Maaen Guldbrillup, og vi omtalte dengang hans mangeaarige Virke i Næstved. P. Jørgensen blev 72 Aar gl.

Jordefærd.

I Gaar Eftermiddags begravedes fra St. Peders Kirke under megen Deltagelse gamle Vægter Jørgen Jørgensen, Nordre Farimagsvej. I Følget saas flere Repræsentanter for Næstved Politikorps, i hvilket Vægter Jørgensen var en tro Tjener gennem mange Aar.

I Kirken talte Provst Joensen ud fra Ordene: „Du gode og tro Tjener, du var tro i det lidet, jeg vil sætte dig over mere, gaa ind til din Herres Glæde“.

Slægt og Venner bar Kisten ud af Kirken, og Repræsentanter for Politikorpset bar den til Graven, hvor Provsten foretog Jordpaakastelsen, og hvor afdødes Søn bragte sin Fader en Tak og takkede ligeledes paa Modrens og Børnenes Vegne for al Deltagelse.

*

Her på billedet ca. 10 år senere i 1940-erne, ses Johanne ved Henrys bryllup. John giftede sig aldrig, og blev boede hos sin mor.

Efter krigen flyttede Henry til Sverige med sin hustru og to små døtre. De fik yderlige en søn og en datter. Efter en skilsmisse flyttede Henry tilbage sin mor i København.

Johanne havde fin kontakt til sine børnebørn i Sverige, og hun besøgte dem i det svenske og de besøgte deres far og farmor i København.

